

PATVIRTINTA

Direktorius
2017 m. spalio 12 d.
įsakymu Nr. V-

KELMĖS R. ŠAUKĖNŲ VLADO PŪTVIO – PUTVINSKIO GIMNAZIJOS SMURTO IR PATYČIŲ PREVENCIJOS IR INTERVENCIJOS VYKDYMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo Kelmės r. Šaukėnų Vlado Pūtvio – Putvinskio gimnazijoje tvarkos aprašo (toliau Aprašas) paskirtis – padėti gimnazijos bendruomenei užtikrinti sveiką, saugią, užkertančią kelią smurto, prievartos apraiškoms aplinką, kuri yra psichologiškai, dvasiškai ir fiziškai saugi.

2. Aprašas nustato smurto ir patyčių stebėsenos, prevencijos ir intervencijos vykdymą individualiu, klasės, mokyklos, šeimos lygmeniu gimnazijoje.

3. Tvarkos aprašas remiasi šiais principais:

3.1. į patyčias būtina reaguoti nepriklausomai nuo jų turinio (dėl lyties, seksualinės orientacijos, negalės, religinės ar tautinės priklausomybės, išskirtinių bruožų ar kt.) ir formos;

3.2. kiekvienas gimnazijos administracijos atstovas, pedagogas, švietimo pagalbos specialistas ar kitas darbuotojas, pastebėjęs ar sužinojęs apie smurtą ir patyčias, turi reaguoti ir stabdyti;

3.3. veiksmų turi būti imamasi visais atvejais, nepriklausomai nuo pranešančiųjų apie smurtą ir patyčias amžiaus ir pareigų bei nepriklausomai nuo besityčiojančiųjų ar patiriančių patyčias amžiaus ir pareigų;

4. Apraše vartojamos sąvokos:

4.1. **Patyčios** – tai psichologinę ar fizinę jėgos persvarą turinčio asmens ar asmenų grupės tyčiniai, pasikartojantys veiksmai, siekiant pažeminti, įžeisti, įskaudinti ar kaip kitaip sukelti psichologinę ar fizinę žalą kitam asmeniui.

4.2. Patyčios gali būti **tiesioginės** (atvirai puolant ir/ar užgauliojant) ir/ar **netiesioginės** (skaudinant be tiesioginės agresijos):

4.2.1. **žodinės patyčios**: pravardžiavimas, grasinimas, ujimas, užgauliojimas, užkabinėjimas, erzinimas, žeminimas ir kt.;

4.2.2. **fizinės patyčios**: mušimas, spardymas, spaudimas, dusinimas, užkabinėjimas, turtinė žala ir kt.;

4.2.3. **socialinės patyčios**: socialinė izoliacija arba tyčinė atskirtis, gandų skleidimas ir kt.;

4.2.4. **elektroninės patyčios**: skaudinančių ir gąsdinančių asmeninių tekstinių žinučių ir/ar paveikslėlių siuntinėjimas, viešų gandų skleidimas, asmeninių duomenų ir komentarų skelbimas, tapatybės pasisavinimas, siekiant sugriauti gerą vardą arba santykius, pažeminti ir kt.

4.3. **Patyčias patiriantis vaikas** – mokinys, iš kurio yra tyčiojamasi.

4.4. **Besityčiojantysis/skriaudėjas** – mokinys ar suaugęs, inicijuojantis patyčias ir/ar prisidedantis prie jų.

4.5. **Patyčias patiriantis suaugęs** – administracijos atstovas, pedagogas, švietimo pagalbos specialistas ar techninis darbuotojas, iš kurio tyčiojasi mokinys (-iai).

4.6. **Patyčių stebėtojas** – mokinys arba suaugęs, matantis ar žinantis apie patyčias.

4.7. **Smurto ar patyčių prevencija** – veikla, skirta patyčių rizikai mažinti, imantis gimnazijos bendruomenės narių (mokinių, administracijos atstovų, pedagogų, švietimo pagalbos specialistų, kitų darbuotojų, tėvų (globėjų, rūpintojų) švietimo, informavimo ir kitų priemonių.

4.8. **Smurto ar patyčių intervencija** – visuma priemonių, taikomų smurto ar patyčių atveju, visiems patyčių dalyviams (patiriantiems, besityčiojantiems, stebėtojams), esant poreikiui įtraukiant jų tėvus (globėjus, rūpintojus).

4.9. **Smurto ar patyčių prevencijos ir intervencijos stebėseną** – patyčių situacijos gimnazijoje stebėjimas, renkant, analizuojant faktus ir informaciją, svarbią šio reiškinių geresniam pažinimui bei valdymui, reiškinių tolimesnės raidos ir galimo poveikio prognozavimas.

II. SMURTO IR PATYČIŲ STEBĖSENA IR PREVENCIJA GIMNAZIJOJE

5. Patyčių prevencija ir intervencija yra svarbi gimnazijos veiklos dalis, kurios planavimu, organizavimu ir stebėseną rūpinasi gimnazijos vadovas, Vaiko gerovės komisijos nariai, klasių vadovai, direktoriaus pavaduotojas ugdymui, o jos vykdyme dalyvauja visi gimnazijos bendruomenės nariai.

6. Patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo tvarkos įgyvendinimą koordinuoja Vaiko gerovės komisija, kuri kasmet:

6.1. inicijuoja ir koordinuoja anoniminės mokinių apklausos vykdymą ir apibendrina jos rezultatus.

6.2. surenka apibendrintus duomenis iš klasių vadovų ar direktoriaus pavaduotojo ugdymui dėl gimnazijoje fiksuotų pranešimų apie patyčias ir atlieka jų analizę;

6.3. remiantis apklausos ir pranešimų apie patyčias analizės duomenimis, rengia patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių planą;

6.4. aptaria turimą informaciją, svarsto prevencijos ir intervencijos priemonių taikymo plano turinį Vaiko gerovės komisijos posėdyje;

6.5. teikia siūlymus gimnazijos vadovui dėl patyčių prevencijos ir intervencijos priemonių įgyvendinimo gimnazijoje, visų gimnazijos darbuotojų kvalifikacijos tobulinimo patyčių prevencijos ar intervencijos srityje ir kitais klausimais;

6.6. atlieka kitus gimnazijos Tvarkos apraše numatytus veiksmus.

7. Klasės vadovai, ar direktoriaus pavaduotojas ugdymui kasmet išanalizuoja ir apibendrina turimus pranešimus apie patyčias, informuoja Vaiko gerovės komisijos narius, koordinuojančius vykdymo Tvarką, apie prevencijos, intervencijos taikomų priemonių rezultatus klasėje, teikia kitą svarbią informaciją, susijusią su patyčiomis.

III. SMURTO IR PATYČIŲ INTERVENCIJA GIMNAZIJOJE

8. Visais įtariamų ir realių smurto ar patyčių atvejais **kiekvienas gimnazijos administracijos atstovas, pedagogas ar švietimo pagalbos specialistas, kitas darbuotojas** reaguodamas:

- 8.1. įsikiša įtarus ir/ar pastebėjus patyčias – nutraukia bet kokius tokį įtarimą keliančius veiksmus;
- 8.2. primena mokiniui, kuris tyčiojasi, mokyklos nuostatas ir elgesio taisykles;
- 8.3. jei mokiniui reikia pagalbos, kreipiasi į pagalbą galinčius suteikti asmenis (tėvus (globėjus, rūpintojus) ar mokyklos darbuotojus) ar institucijas (pvz., policija, greitoji pagalba);
- 8.4. informuoja klasės vadovą arba direktoriaus pavaduotoją ugdymui apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias;
- 8.5. tiesiogiai informuojant vieną iš Vaiko gerovės komisijos narių apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias (ar elektronines patyčias), pateikia užpildytą pranešimo apie patyčias formą (1 priedas).

9. **Klasės vadovas**, gavęs informaciją apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias:

- 9.1. išsiaiškina situaciją, nustato, ar tai patyčių atvejis;
- 9.2. organizuoja individualius pokalbius su patyčių dalyviais, informuoja tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui kviečia juos dalyvauti pokalbiuose;
- 9.3. vykdo tolesnę patyčių situacijos stebėseną;
- 9.4. užpildo pranešimo apie patyčias formą (2 priedas); ją perduoda Vaiko gerovės komisijos pirmininkui, psichologo asistentui ar socialiniam pedagogui;
- 9.5. užpildytą formą priėmęs asmuo, formą registruoja Patyčių registracijos žurnale.
- 9.6. nesibaigus patyčių situacijai, imasi spręsti patyčių atvejį.
- 9.7. esant sudėtingesnei situacijai, inicijuoja Vaiko gerovės komisijos posėdį.

10. **Vaiko gerovės komisija**, įvertinusi turimą informaciją:

- 10.1. numato veiksmų planą (gali būti individualūs pokalbiai su skriaudėju, skriaudžiamuoju, stebėtojais, jų tėvais, klase, kt. priemonės), supažindina su jo nevykdymo pasekmėmis skriaudėją ir jo tėvus (globėjus, rūpintojus); esant poreikiui koreguoja veiksmų planą;
- 10.2. informuoja gimnazijos vadovą apie esamą situaciją;
- 10.3. vykdo plane numatytas veiklas, stebi, analizuoja, organizuoja pakartotinius susirinkimus situacijos įvertinimui.

11. **Mokyklos bendruomenės nario, įtarusio patyčias ar liudijusio patyčių atvejį, gavusio apie jas pranešimą**, veiksmai:

11.1. kreipiasi į mokinio patyrusio patyčias klasės vadovą, kuris imasi veiksmų, numatytų Apraše.

12. **Direktoriaus pavaduotojas ugdymui**, gavęs informaciją apie įtariamą ir/ar įvykusias patyčias:

- 12.1. išsiaiškina situaciją, nustato, ar tai patyčių atvejis;
- 12.2. organizuoja individualius pokalbius su patyčių dalyviais, informuoja tėvus (globėjus, rūpintojus), esant poreikiui kviečia juos dalyvauti pokalbiuose;
- 12.3. užpildo pranešimo apie patyčias formą (2 priedas); imasi veiksmų, numatytų Apraše.

13. **Mokiniui** pasityčiojus iš administracijos atstovo, pedagogo, švietimo pagalbos specialisto ar kito darbuotojo, asmuo pastebėjęs ir/ar įtaręs patyčias turėtų informuoti gimnazijos vadovą, kuris imasi Apraše ar kituose mokyklos dokumentuose numatytų veiksmų.

14. **Administracijos atstovui, pedagogui, švietimo pagalbos specialistui ar techniniam darbuotojui** pasityčiojus iš mokinio, asmuo, pastebėjęs ir/ar įtaręs patyčias turėtų informuoti gimnazijos vadovą, kuris imasi Apraše ar kituose mokyklos dokumentuose numatytų veiksmų.

15. **Gimnazijos vadovas**, sužinojęs apie gimnazijos darbuotojo patiriamas patyčias arba gimnazijos darbuotojo tyčiojimąsi, privalo nedelsdamas imtis priemonių.

16. Kitiems patyčių dalyviams pagal individualius poreikius mokykloje teikiama švietimo pagalbos specialistų ar pedagogų pagalba.

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

17. Visi dokumentai, esantys mokinio asmens byloje, ir duomenys, susiję su mokiniu ir jo asmeniniu gyvenimu yra konfidencialūs ir naudojami tik tiek, kiek tai būtina atsakingiems fiziniams ar juridiniams asmenims atlikti pavestas funkcijas, užtikrinti vaiko teises ir teisėtus interesus.

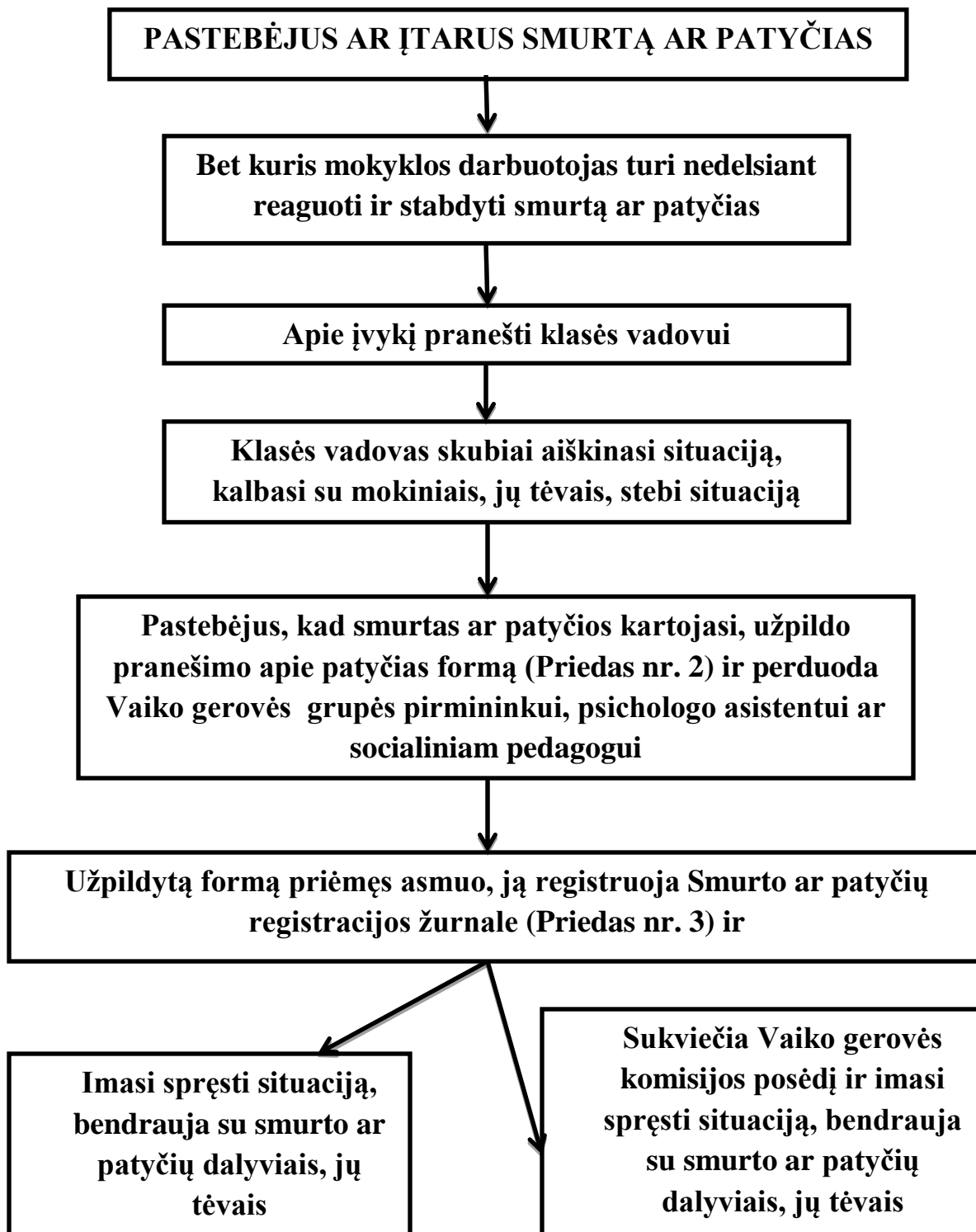
18. Visi mokyklos bendruomenės nariai supažindinami su Aprašu pasirašytinai.

19. Mokiniai bei mokinių tėvai su tvarka, reglamentuota Apraše, supažindinami tėvų susirinkimo metu ir patvirtina tai savo parašu.

20. Įgyvendinant Aprašą remtis Patyčių mažinimo strategija.

21. Aprašas skelbiamas internetinėje svetainėje.

**ŠAUKĖNŲ VLADO PŪTVIO – PUTVINSKIO GIMNAZIJOS
REAGAVIMO Į SMURTĄ IR PATYČIAS PAGALBOS MOKINIUI JOMS ĮVYKUS
PLANAS**

ŠAUKĖNŲ VLADO PŪTVIO – PUTVINSKIO GIMNAZIJA
PRANEŠIMO APIE SMURTĄ AR PATYČIAS FORMA

Pranešimo data

Bendrieji duomenys:

Kam pranešta apie smurtą ar patyčias:	
Kas pranešė apie smurtą ar patyčias:	
Kada įvyko smurtas ar patyčios (data, val.):	
Kur įvyko smurtas ar patyčios:	
Kokia patyčių forma naudota ar įtariama, kad buvo naudota:	
☐ Fizinės: vaiko užgauliojimas veiksmais (pargriovimas, įspyrimas, kumštelėjimas, spjaudymas, daiktų atiminėjimas ar gadinimas, plaukų pešiojimas ir pan.);	
☐ Socialinės: įvairūs gąsdinantys, bauginantys gestai, ignoravimas, siekiant parodyti, kad vaikas yra nepageidaujamas ar atstumiamas;	
☐ Elektroninės: patyčios vykstančios elektroninėje erdvėje: socialiniuose tinkluose, kitose vietose internete, naudojant mobiliuosius telefonus (nemalonių žinučių arba elektroninių laiškų rašinėjimas, skaudinantis bendravimas pokalbių kambariuose, vaiko asmeninio gyvenimo detalių viešinimas, tapatybės pasisavinimas ir pan.).	
☐ Kiti pastebėjimai (įrašyti) _____	
Ar yra žinomas tokio elgesio pasikartojamumas:	

Duomenys apie patyčių dalyvius:

Mokinio, <u>patyrusio smurtą/patyčias</u> , vardas pavardė, amžius, klasė:	
Mokinio, <u>kuris smurtavo/tyčiojosi</u> , vardas pavardė, amžius, klasė:	
Mokinio, <u>stebėjusio smurtą/ patyčias</u> , vardas pavardė, amžius, klasė:	

Išsamesnė informacija apie įvykį:

--

Gimnazijos pedagogo ar kito darbuotojo elgesys šioje patyčių situacijoje:

--

Veiksmų po įvykio, planas su:

Mokiniu patyrusiu smurtą ar patyčias:	
Mokiniu, kuris smurtavo ar tyčiojosi:	
Stebėtojais:	
Patyčių dalyvių tėvais:	
Kitais mokyklos darbuotojais:	
Kita (įrašyti):	

